

2017

DE VLAAMSE BEGROTING

Bart Tommelein,

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie

**Vlaamse
Regering**

De Vlaamse Begroting 2017

Inhoudstafel

De Vlaamse Begroting 2017	1
1. Inleiding - Begroting 2017: Een begroting in evenwicht	4
1.1. Eerst orde op zaken stellen	4
1.2. Nu investeren in de toekomst	5
1.3. Uitgaven buiten begrotingsdoelstelling	6
1.4. Creatie en aanwending van de netto-beleidsruimte	7
2. De Middelenbegroting.....	12
2.1. Totale middelen.....	12
2.2. Opcentiemen en toegewezen gedeelte van de BTW en de PB.....	14
2.3. Specifieke dotaties vanwege de federale overheid	15
2.4. Gewestelijke belastingen.....	17
2.5. Toegewezen ontvangsten.....	18
2.6. Andere ontvangsten (inclusief Lotto-middelen)	19
2.7. Te consolideren instellingen.....	19
3. De Uitgavenbegroting.....	20
3.1. Beleids- en betaalkredieten.....	20
3.2. Beleids- en betaalkredieten bij per beleidsdomein	21
4. ESR-correcties	25
5. Het Vorderingensaldo – Een begroting in evenwicht.....	26

1. Inleiding - Begroting 2017: Een begroting in evenwicht

De Vlaamse begroting 2017 sluit terug aan bij het begrotingsevenwicht.

Ondanks haar abstract karakter, dient een begroting toch een belangrijk onderliggend doel: Vertrouwen schenken voor de toekomst.

Een begroting in evenwicht is dan ook de exponent van een begrotingsbeleid dat geen facturen naar de toekomst doorschuift en tegelijk ook ruimte vrij maakt om nu en in de toekomst te kunnen investeren in zorg, infrastructuur en onderzoek en ontwikkeling.

1.1. Eerst orde op zaken stellen

Deze legislatuur werd de Vlaamse regering geconfronteerd met een bemoeilijkte voorspelbaarheid van de begroting:

- Vooreerst is er een toegenomen gevoeligheid voor de evolutie van groei en inflatie. Een beperkte wijziging van 0,1% groei of inflatie heeft een impact van 30 miljoen euro tot gevolg. Concreet wordt de Vlaamse regering voor 2017 geconfronteerd met een bijstelling van de raming van de groei van het BBP van 1,5% naar 1,2%. Door deze bijstelling dalen de verwachte inkomsten dan ook de komende jaren met 90 miljoen euro.
- Daarnaast is er de impact van 6de staatshervorming. Naast de recurrente bijdrage van 1,5 miljard euro aan de globale sanering van de overheidsfinanciën, is er tevens ook een grotere volatiliteit inzake verwachte ontvangsten uit de gewestelijke personenbelasting en de inschatting van de kost van de fiscale uitgaven. Ook nu bij de begrotingsopmaak 2017 werd de Vlaamse regering geconfronteerd met een federale bijstelling van de ontvangsten van om en bij de 200 miljoen euro. Deze bijstelling is het gevolg van het feit dat de federale overheid vooruitloopt op de grote negatieve afrekening in 2018. De negatieve impact van de federale bijstelling werd in voorliggende begroting 2017 alvast geïntegreerd in de cijfers.
- Door de keuze van de Vlaamse regering om ook voor het Vlaams luik van de personenbelasting maximaal uitvoering te geven aan de federale tax shift, is er ook een impact op de te verwachten evolutie van ontvangsten uit de gewestelijke personenbelasting. Concreet bevat de Vlaamse begroting in 2017 voor 312,1 miljoen euro aan lastenverlagingen voor de Vlaamse burger.
- Tot slot dienden, naar aanleiding van het verstrengd begrotingstoezicht voor Europa, heel wat alternatief gefinancierde investeringen in één keer in de begroting te worden opgenomen. Door een beoogde Vlaamse hervorming van de betoelaging van de investeringen in ziekenhuisinfrastructuur op basis van forfaits, worden de uitgaven nu terug in lijn gebracht met de ontvangsten die de ziekenhuizen in hun rekeningen opnemen. Hierdoor wordt vanaf de begroting 2017 de negatieve impact

van het vroegere federale en Vlaamse subsidiemechanisme stopgezet, waardoor bijkomende beleidsruimte wordt gecreëerd. Deze ruimte wordt deels aangewend voor de start van een nieuw Vlaams financieringsmechanisme voor de ziekenhuisinfrastructuur op basis van een instandhoudingsforfait en een strategisch forfait. Voor het instandhoudingsforfait wordt 32 miljoen euro aan extra middelen uitgetrokken. Voor het strategisch forfait dat betrekking heeft op de nieuwbouwprojecten die vanaf nu via de nieuwe Vlaamse forfaits worden gesubsidieerd, wordt er 20,9 miljoen euro uitgetrokken.

In bovenstaande context heeft de Vlaamse regering ondertussen voor 2 miljard euro aan inspanningen geleverd, waarvan 223 miljoen euro in 2017. Door begrotingsmatig orde op zaken te stellen toont de Vlaamse regering haar bestuurskracht. Tegelijk zorgen deze saneringen er ook voor dat de Vlaamse regering kan investeren in zorg, overheidsinfrastructuur en onderzoek en ontwikkeling.

Teneinde het bereikte begrotingsevenwicht tot in 2019 te blijven verzekeren, worden in de komende jaren nog enkele bijkomende maatregelen voorzien. Zo wordt de generieke niet-indexatie van de werkingsmiddelen aangehouden, exclusief voor basisonderwijs. Daarnaast wordt in het kader van het vermijden van dubbele subsidiëring, de fiscale aftrek voor dakisolatie eind dit jaar stopgezet.

Zoals hierboven reeds aangegeven zal in 2018 een grote herrekening van de ontvangsten uit de financieringswet doorgevoerd worden. Deze zal een eenmalige negatieve impact op het begrotingsresultaat hebben, die evenwel voorzien is in het pad dat de Hoge Raad voor Financiën voor de Vlaamse begroting heeft uitgestippeld.

1.2. Nu investeren in de toekomst

Door de geleverde inspanningen is de Vlaamse regering op koers om haar doelstelling om 1,5 miljard euro bijkomend te investeren waar te maken. Zo is er in 2017 reeds voor 955 miljoen euro aan bijkomende middelen in de begroting voorzien. Specifiek voor 2017 wordt hiervan 507 miljoen euro extra geïnvesteerd en dit voornamelijk in welzijn en onderzoek en ontwikkeling. Door deze extra investeringen geven we de Vlaamse economie zuurstof en ondersteunen we de werkgelegenheid voor de komende jaren.

Daarnaast worden er nog voor 106 miljoen andere maatregelen voorzien, waarvan een extra investeringsimpuls van 80 miljoen euro naar aanleiding van de introductie van de kilometerheffing de belangrijkste is. Verder wordt er ook geïnvesteerd in natuur, cultuur en jeugd. In totaliteit investeert de Vlaamse regering dus 613 miljoen extra ten opzichte van de begroting 2016.

1.3. Uitgaven buiten begrotingsdoelstelling

In de aftoetsing van het begrotingsevenwicht worden in voorliggende begroting 2 elementen buiten de begrotingsdoelstelling gehouden. In beide gevallen betreft het evenwel een bewuste en verantwoorde keuze.

Vooreerst zijn er de bouwkosten van de Oosterweelverbinding: In 2017 worden hiervoor 80 miljoen euro aan uitgaven in de begroting voorzien. Komende jaren evolueert dit bedrag verder naar ca. 600 miljoen euro/ jaar.

Gelet op het achterliggende terugverdienmodel, het strategisch belang van deze investering en het feit dat het een exceptioneel grote en eenmalige uitgave voor de Vlaamse overheid betreft, die niet-inpasbaar is zonder komende jaren andere noodzakelijke investeringen in het gedrang te brengen, heeft de Vlaamse regering beslist deze uitgaven buiten de begrotingsdoelstelling te houden.

Hierbij kan ook opgemerkt worden dat de voorbije maanden er zowel op Europees als op nationaal vlak steeds meer draagvlak voor groei bevorderende investeringen gecreëerd wordt. De Oosterweelverbinding is hiervan bij uitstek een exponent.

Naast de Oosterweelverbinding wordt de Vlaamse regering geconfronteerd met de specifieke problematiek van de federale regelgeving inzake investeringsubsidies voor ziekenhuisinfrastructuur. Concreet verwacht de Vlaamse regering 40 miljoen euro aan ziekenhuisinvesteringen in de begroting te moeten opnemen. Het betreft hier ziekenhuizen die reeds voor de bevoegdheidsoverdracht werden gebouwd. Omtrent deze problematiek wordt overleg opgestart met de federale regering.

De Vlaamse regering stelt inzake de betrokken regelgeving nu orde op zaken door de introductie van een nieuw forfaitair systeem voor de subsidiëring van investeringen in de ziekenhuissector. Enerzijds wordt een nieuw forfait voorzien voor het in stand houden van het huidig patrimonium; anderzijds wordt een strategisch forfait ontwikkeld voor het subsidiëren van nieuwbouw.

Met betrekking tot de uitgaven voor de asielproblematiek kan tot slot worden opgemerkt dat de Vlaamse overheid ter zake geen uitzondering meer vraagt. De beperktere eenmalige impact van 34 miljoen euro wordt bij de aftoetsing van het begrotingsevenwicht integraal in de uitgaven opgenomen.

1.4. Creatie en aanwending van de netto-beleidsruimte

In onderstaande 2 tabellen wordt eerst een beknopt en vervolgens een uitgebreid overzicht geboden van de manier waarop de Vlaamse begroting vanaf 2017 terug in evenwicht wordt gebracht. In de achterliggende hoofdstukken wordt bijkomend duiding gegeven met betrekking tot de verklarende elementen.

Tabel 1-1: Overzicht creatie en aanwending van de netto-beleidsruimte (in miljoen euro)

		Vorderingensaldo BA 2016 na amendementen		-464,6
a	(+)	BFW & opcentiemen		778,9
b	(+)	Gewestbelastingen (excl. netto-opbrengst KM-heffing)		206,9
c	(+)	Andere ontvangsten		1.159,1
d	(-)	Index	451,8	413,3
e	(-)	Kostendrijvers	581,9	637,8
f	(-)	Toename uitgaven ifv ontvangstenevolutie	233,1	231,8
g	(-)	Consolidatieperimeter	934,9	934,9
h	(-)	Betaalkalender		83,5
i	(+)	ESR-correcties		641,5
j	(+)	Onderbenutting		50,0
		Vorderingensaldo BO 2017 voor maatregelen/nieuw beleid		70,6
k	(-)	Maatregelen	-254,0	-223,4
l	(-)	Opstap nieuw beleid zoals voorzien bij regeerakkoord	507,0	382,0
m	(-)	Andere nieuwe initiatieven	106,1	24,1
		Vorderingensaldo BO 2017 na maatregelen/nieuw beleid		-112,2
n	(+)	Buiten begrotingsdoelstelling		120,2
		Evenwichtsbegroting BO 2017		7,9

Tabel 1-2: Detail creatie en aanwending van de netto-beleidsruimte (in miljoen euro)

		Vorderingensaldo BA 2016 na amendementen		-464,6
a	(+)	BFW & opcentiemen		778,9
		Opcentiemen – Vlaams luik van de personenbelasting		89,9
		Dotaties		689,0
b	(+)	Gewestbelastingen (excl. netto-opbrengst KM-heffing)		206,9
c	(+)	Andere ontvangsten		1.159,1
		Energieheffing		169,7
		Actief schuldbeheer		11,7
		Dividenden LRM		-10,0
		Dividend VPM (GIMV en GIMV XL)		25,0
		Verkoop VLM gebouw		17,9
		Eigen ontvangsten Universiteiten en Hogescholen (neutraal)		908,3
		Eigen ontvangsten instellingen (neutraal)		67,5
		Overige		-31,0
d	(-)	Index	451,8	413,3
		Wegvallen indexprovisie 2016 (spilindex mei 16)	-224,3	-224,3
		Overschrijding spilindex (mei 16)	421,6	418,7
		Overschrijding spilindex (aug 17)	141,1	141,1
		Loon buiten provisie	33,1	33,1
		Werving	80,3	44,6
e	(-)	Kostendrijvers	581,9	637,8
		Opstap 2017 personeelsbesparingen	-16,4	-16,4
		Asielcrisis	-59,6	-59,6
		FU: woonfiscaliteit	8,4	8,4
		FU: Dienstencheques	-23,9	-23,9
		Rentelasten directe schuld	-13,6	-13,6
		Rentelasten VMSW	-10,1	-10,1
		Hefboomprojecten TV	9,5	-0,6
		Wegvallen éénmalige stimulans 2016 m.b.t. investeringen onderwijs	-50,0	0,0
		Loon- en werkingsmodel onderwijs	72,9	66,2
		groeipad integratiedeceet Hoger Onderwijs	14,5	14,5
		Klik Hoger Onderwijs	25,3	25,3
		Versnelde aflossing lening UZ-Gent	48,4	48,4
		Strategisch forfait ziekenhuisfinanciering	20,9	20,9
		Instandhoudingsforfait ziekenhuisfinanciering	32,0	32,0
		Gezinsbijslagen	16,9	16,9
		VAPH	20,3	20,3
		Zorgfonds	12,0	12,0
		Woonzorgcentra	54,0	54,0

		Urencontingent thuiszorg	13,4	0,4
		Stopzetten besparing competitiviteitsprovisie	125,0	125,0
		Tweejaarlijkse vastlegging sectorconvenanten	-11,8	0,0
		Bijstelling doelgroepen - correctie 2016	16,1	16,1
		Dienstencheques	80,8	80,8
		VDAB (eenmalig beleidskrediet 2016 - T2 campus)	-18,4	4,0
		Stationsomgeving Mechelen	10,0	10,0
		Stopzetten tijdelijke besparing MOW	15,0	15,0
		Investerings De Lijn (ruiters)	26,6	2,5
		BAM - bouwgerelateerde uitgaven Oosterweel	11,0	11,0
		BAM - voorbereidende werken Oosterweel	80,2	80,2
		Stopzetten besparing renovatiepremie	30,7	30,7
		Steden- en gemeentefonds	89,7	89,6
		Depot Vilvoorde (eenmalig beleidskrediet 2016)	-21,5	4,4
		Overige	-23,7	-23,7
f	(-)	Toename uitgaven ifv ontvangstenevolutie	233,1	231,8
		Klimaatfonds	27,7	24,4
		Uitgaven energiefonds	180,7	173,1
g	(-)	Consolidatieperimeter	934,9	934,9
		Universiteiten en Hogescholen (neutraal in functie van in rekening brengen eigen ontvangsten)	908,3	908,3
		Erkende Kredietmaatschappijen	26,6	26,6
h	(-)	Betaalkalender		83,5
		Wegwerken betaalachterstand universiteiten (Hermes)		20,8
		VIPA-betaalkalender		23,9
		Terugbetalingen aan Nederland		14,0
		W&Z betaalkalender		-25,0
		Overige		49,8
i	(+)	ESR-correcties		641,5
		ESF-Agentschap		11,8
		FWO		32,5
		DBFM Scholen van Morgen		427,1
		Alternatieve financiering VIPA		44,9
		UZ Gent kapitaalaflossing		48,5
		Investerings ziekenhuisfinanciering (A1/A3)		150,3
		Reeds gerealiseerde investeringen ziekenhuisinfrastructuur		-40,0
		VAC Brussel		-44,0
		Overige		10,5
j	(+)	Onderbenutting		50,0

		Vorderingensaldo BO 2017 voor maatregelen/nieuw beleid		70,6
k	(-)	Maatregelen	-254,0	-223,4
		Generieke maatregel: desindexatie werkingsmiddelen	-80,3	-44,6
		Subsidies W-EWI	-15,0	-15,0
		Kinderbijslag (spilindex aug 2017)	-24,1	-24,1
		Politieke jeugdverenigingen	-0,5	-0,5
		Efficiëntiemaatregelen Omgeving	-7,0	-7,0
		Onderwijs – herinschatting betaalkalender	0,0	-5,0
		Efficiëntiemaatregelen Welzijn	-15,0	-15,0
		Efficiëntiewinsten in kader van de bovengemeentelijke sanering	-4,0	-4,0
		Netto-effect KM-heffing	-108,1	-108,1
		<i>ontvangsten</i>	37,4	37,4
		<i>minderuitgaven</i>	70,7	70,7
l	(-)	Opstap nieuw beleid zoals voorzien bij regeerakkoord	507,0	382,0
		Vrij	5,0	5,0
		Scholenbouw	50,0	15,0
		Welzijn	132,0	132,0
		O&O & maatregelen bedrijfsleven	205,0	196,0
		Leefmilieu (IHD-pas)	15,0	15,0
		Wonen	10,0	10,0
		Mobiliteit en Openbare Werken	90,0	9,0
m	(-)	Andere nieuwe initiatieven	106,1	24,1
		Sociale woningbouw (+ 200 miljoen leningsmachtiging)	0,4	0,4
		Scholen voor Morgen: verhogen budget voor mini DBFM van 200 naar 300 miljoen euro	0	0
		Flanders Investment and Trade	1,0	1,0
		Projectmiddelen kunsten	1,1	1,1
		Kunstendecreet	2,2	2,2
		Subsidies jongerenverenigingen	1,0	1,0
		KMSKA-afroning renovatie	9,0	0,0
		Mediafonds	1,0	0,0
		Stadsbos Gent	2,8	2,8
		Extra investeringsimpuls n.a.v. introductie kilometerheffing	80,0	8,0
		Waterbouwkundig labo	2,6	2,6
		Datacenter facilitair bedrijf	2,0	2,0
		Stedenfonds (steden in de Vlaamse Rand - extra impuls voor Vilvoorde, Halle en Dilbeek)	3,0	3,0

		Vorderingensaldo BO 2017 na maatregelen/nieuw beleid		-112,2
n	(+)	Buiten begrotingsdoelstelling		120,2
		Bouwkosten Oosterweel		80,2
		Reeds gerealiseerde investeringen ziekenhuisinfrastructuur		40,0
		Evenwichtsbegroting BO 2017		7,9

2. De Middelenbegroting

2.1. Totale middelen

Tabel 2-1 geeft in grote rubrieken een overzicht van de ESR gecorrigeerde middelen voor de begrotingsjaren 2016 en 2017. Voor beide begrotingsjaren gaat het om begrote cijfers.

De raming van de bruto aanvullende belasting op de personenbelasting (opcentiemen) is gebaseerd op de raming van de belasting staat voor het aanslagjaar 2017 die door de FOD Financiën medio september 2016 ter beschikking werd gesteld van de gewesten en gemeenschappen.

Naar aanleiding van de federale begrotingsopmaak 2017 kan de FOD Financiën beschikken over realisatiecijfers van kohieren met betrekking tot het aanslagjaar 2015. Hiermee beschikt de FOD Financiën over basiscijfers die voor het eerst betrekking hebben op een volledig post-staats Hervorming aanslagjaar. Op basis van de kohieren met betrekking tot het aanslagjaar 2015 raamt de FOD Financiën de totale opcentiemen voor het aanslagjaar 2017, en de regionale opdeling ervan.

Tabel 2-1: Grote rubrieken van de ESR gecorrigeerde middelen (in duizend euro)

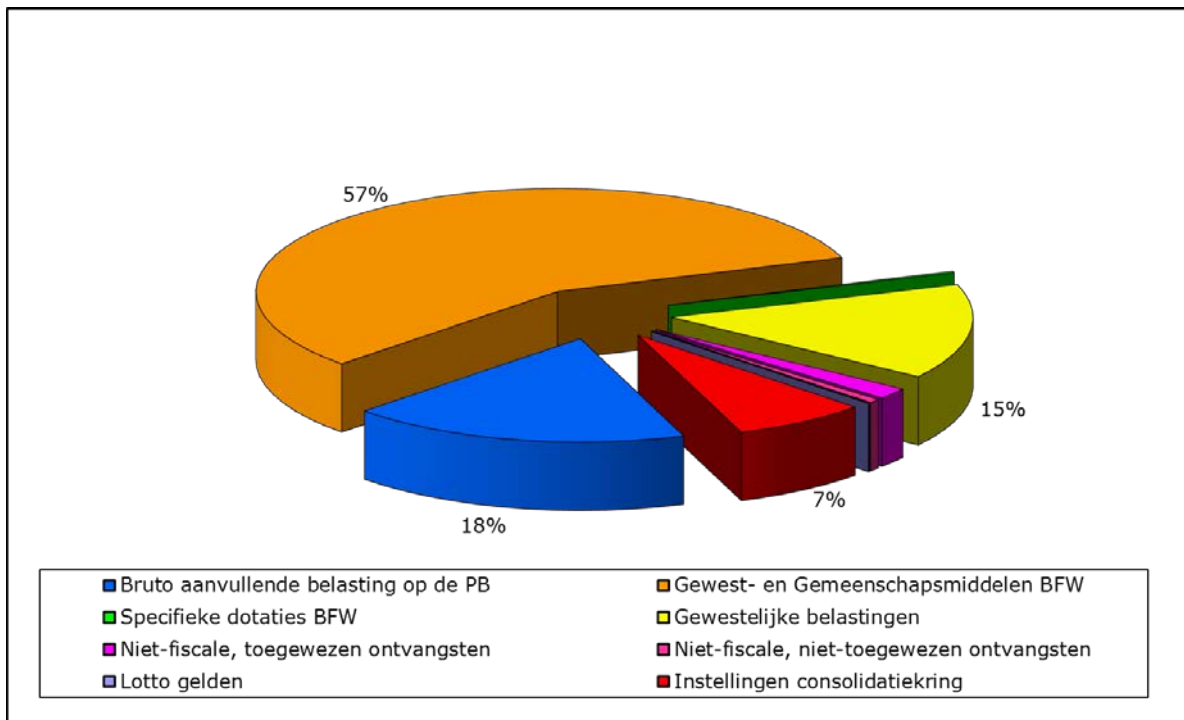
	BA 2016	BO 2017	BO 2017 - BA 2016	BO 2017 - BA 2016 (%)
Bruto aanvullende belasting op de PB	7.520.131	7.609.995	89.865	1,2%
Gewestmiddelen BFW	2.229.549	2.178.764	-50.785	-2,3%
Gemeenschapsmiddelen BFW	20.884.985	21.622.820	737.835	3,5%
Specifieke dotaties BFW	84.148	86.111	1.962	2,3%
Gewestelijke belastingen	5.974.903	6.219.199	244.296	4,1%
Eigen niet-fiscale, toegewezen ontvangsten	578.708	743.730	165.022	28,5%
Eigen niet-fiscale, niet toegewezen ontvangsten	252.321	256.039	3.718	1,5%
Lotto gelden	33.350	29.999	-3.351	-10,0%
Instellingen consolidatiekring	2.016.522	3.010.238	993.716	49,3%
TOTAAL	39.574.616	41.756.895	2.182.279	5,5%
<i>w.o. bijdrage pendeldotatie</i>	-30.757	-27.604	3.153	
<i>w.o. bijdrage sanering globale overheidsfinanciën</i>	-1.547.394	-1.586.178	-38.784	
<i>w.o. bijdrage vergrijzingskost</i>	-	-24.840	-24.840	
<i>w.o. responsabiliseringsbijdrage</i>	-93.781	-103.099	-9.318	
<i>Totaal bijdragen</i>	-1.671.932	-1.741.721	-69.789	

Voor het begrotingsjaar 2017 worden de ESR gecorrigeerde ontvangsten op 41,8 miljard euro begroot. Dat is 2,2 miljard euro of 5,5% meer dan bij de begrotingsaanpassing 2016. Een significant deel van de toename, 908,3 miljoen euro, wordt verklaard door de consolidatie van de hogescholen en universiteiten. Tot de begrotingsaanpassing 2016 werd de impact van de hogescholen en universiteiten op het vorderingensaldo als een correctielijn op het vorderingensaldo verwerkt. Vanaf de begrotingsopmaak 2017 doorlopen de

hogescholen en universiteiten het volledige consolidatieproces (via middelen- en uitgavenbegroting).

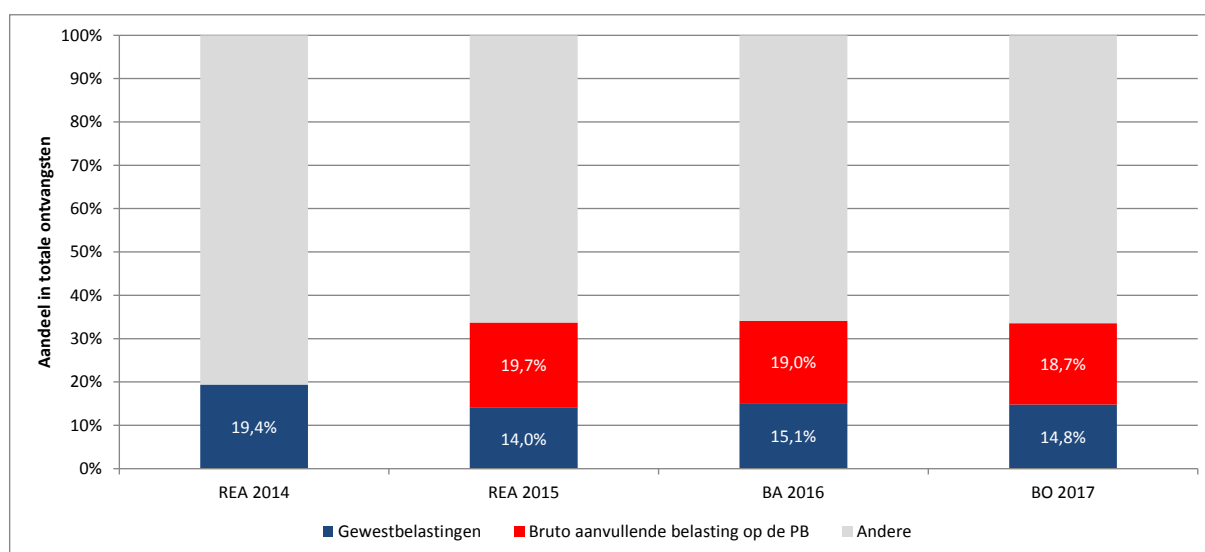
Figuur 2-1 toont het relatieve aandeel van de inkomsten ten opzichte van de totale middelen. Uit deze figuur blijkt dat de Vlaamse opcentiemen 19% vertegenwoordigen van de Vlaamse (ESR gecorrigeerde) ontvangsten. Het belang van de gewestbelastingen bedraagt 15%.

Figuur 2-1: Grote rubrieken van de ESR gecorrigeerde middelen, BO 2017

Door de zesde staatshervorming is er een stijging van de Vlaamse fiscale autonomie, die gevormd wordt door de opbrengsten uit de gewestelijke belastingen enerzijds en de gewestelijke opcentiemen anderzijds. Uit onderstaande figuur 2-2 blijkt dat deze autonomie in 2014 19,7% bedroeg en doorstijgt naar 33,1% in de begrotingsopmaak 2017.

Figuur 2-2: Evolutie fiscale autonomie ten opzichte van totale middelen vanaf 2014

2.2. Opcentiemen en toegewezen gedeelte van de BTW en de PB

Tabel 2-2 toont een overzicht van de belangrijkste parameters die bij de begrotingsopmaak 2017 gebruikt worden om de opcentiemen en het toegewezen gedeelte van de BTW en de PB te ramen. Het betreft de parameters van de Economische Begroting van 8 september 2016 en van de mededeling door de FOD Financiën van 16 september 2016.

Tabel 2-2: belangrijkste parameters

Begrotingsjaar	BA 2016		BO 2017	
	2015 definitief	2016 aangepast	2016 vermoedelijk	2017 initieel
Inflatie (CPI)	0,56%	1,40%	2,00%	1,60%
Economische groei (BBP)	1,40%	1,20%	1,40%	1,20%

Aangaande de opcentiemen voor het aanslagjaar 2017 werd reeds gesteld dat de raming gebaseerd is op realisatiecijfers van de kohieren met betrekking tot het aanslagjaar 2015, het eerste volledige post staats hervorming aanslagjaar. Bovendien houdt de raming van de opcentiemen voor het aanslagjaar 2017 ook rekening met de effecten van de Tax Shift. Tabel 2-3 toont de gecumuleerde impact van de federale Tax Shift op de Vlaamse opcentiemen.

Tabel 2-3: Gecumuleerde impact Tax Shift op Vlaamse opcentiemen (in miljoen euro)

	AJ 2016	AJ 2017
Impact TS I	-61,4	-127,9
Impact TS II	0	-184,2
Totale delta opcentiemen	-61,4	-312,1

Bron: FOD Financiën

Op basis van de supra vermelde parameters en impact van federale maatregelen worden de bruto opcentiemen in 2017 op 7,6 miljard euro geraamd. Deze raming gaat uit van een inningscoëfficiënt van 99,16%, een inningspercentage dat afwijkt van het tijdens vorige begrotingsjaren toegepaste gemiddelde percentage van 98,72% en dat zich met betrekking tot het aanslagjaar 2015 in het Vlaams Gewest effectief gerealiseerd heeft.

Het dient benadrukt dat de raming van de Vlaamse bruto opcentiemen nog steeds gebaseerd is op een ongewijzigd Vlaams opcentiementarief. De Vlaamse begroting absorbeert hiermee de verwachte minderontvangsten als gevolg van de federale maatregelen in de personenbelasting en opteert er bijgevolg voor om de negatieve impact van de federale maatregelen op de Vlaamse begroting niet tegen te draaien, maar maximaal uitvoering te geven aan de federale tax shift.

Verder toont tabel 2-4 dat de overige toegewezen middelen op 23,7 miljard euro geraamd worden, exclusief een verwachte afrekening over het begrotingsjaar 2016 van 71,5 miljoen euro. In totaal worden de toegewezen middelen uit de bijzondere financieringswet in 2017 op 31,4 miljard euro geraamd, inclusief afrekening over het begrotingsjaar 2016. Ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2016 nemen de toegewezen middelen met 776,9 miljoen euro toe.

De voorliggende raming van de overige toegewezen middelen sluit tevens volledig aan bij de raming die door de FOD Financiën gecommuniceerd werd.

Tabel 2-4: Bruto opcentiemen, gewest- en gemeenschapsmiddelen (in duizend euro)

	BA 2016	BO 2017	BO 2017 - BA 2016
Gewest: bruto opcentiemen	7.520.131	7.609.995	89.865
Gewest: dotaties voor diverse bevoegdheden	2.798.154	2.739.256	-58.898
Gewest: overgangsmechanisme	-363.517	-334.961	28.556
Gewest: correcte financiering Brusselse instellingen	-30.757	-27.604	3.153
Gemeenschap: BTW dotatie	8.710.578	9.043.753	333.176
Gemeenschap: PB dotatie	5.060.527	5.210.856	150.330
Gemeenschap: dotaties voor diverse bevoegdheden	6.801.535	7.053.329	251.794
Gemeenschap: overgangsmechanisme	136.952	148.515	11.563
Gew & Gem: responsabiliseringsbijdrage pensioenen	-93.781	-103.099	-9.318
Subtotaal	30.539.821	31.340.041	800.220
Gew & Gem: afrekening over het jaar t-1	94.843	71.538	-23.305
Totale middelen Gewest en Gemeenschap	30.634.664	31.411.579	776.915

2.3. Specifieke dotaties vanwege de federale overheid

Tabel 2-5 toont de geraamde middelen met betrekking tot de (overige) specifieke dotaties vanwege de federale overheid. De bijkomende toelagen die de gemeenschappen vanaf 2015 ontvangen voor de bijkomende bevoegdheden die hen door de zesde staatshervorming worden toegekend (gezinsbijslag, ouderenzorg, gezondheidszorg, ziekenhuisinfrastructuur

(vanaf 2016), justitiehuzen en interuniversitaire attractiepolen (vanaf 2018), zijn begrepen in de gemeenschapsmiddelen van tabel 2-4.

Ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2016 neemt de raming van de specifieke dotaties met 1,9 miljoen euro toe.

Tabel 2-5: Specifieke dotaties (in duizend euro)

	BA 2016	BO 2017	BO 2017 - BA 2016
Buitenlandse studenten	37.420	38.243	824
Overname gewestbelastingen (ERF, REG, VB, BIV)	39.437	40.305	868
Dotatie Nationale Plantentuin	6.806	7.054	247
Subtotaal	83.663	85.602	1.939
Afrekening over het jaar t-1	485	509	24
Totaal specifieke dotaties	84.148	86.111	1.962

2.4. Gewestelijke belastingen

De ramingen van de gewestelijke belastingen voor het begrotingsjaar 2017 zijn enerzijds gebaseerd op de ramingen van de FOD Financiën en anderzijds op de parameters van de Economische Begroting van 8 september 2016. Voor de gewestbelastingen die de Vlaamse Overheid in eigen beheer int, worden door de Vlaamse Overheid eigen ramingen opgesteld die bovendien ook gebaseerd zijn op de vermoedelijke realisaties over het begrotingsjaar 2016.

Naar aanleiding van de begrotingsopmaak 2017 worden de gewestbelastingen 244,3 miljoen euro hoger ingeschat dan bij de begrotingsaanpassing 2016. Tabel 2-6 toont een overzicht van de begrotingsposten en de verschillende ramingen.

Voor de gewestbelastingen waarvan de dienst door de FOD Financiën behartigd wordt, wordt de raming weerhouden die de FOD Financiën in juni 2016 opgesteld heeft.

De raming van de registratiebelastingen en de erfbelastingen is gebaseerd op de vermoedelijke realisaties over het begrotingsjaar 2016 en houdt rekening met de verwachte economische groei en inflatie over het jaar 2017. Specifiek voor de schenkbelasting wordt er rekening gehouden met een verdere groei door het steeds bekender worden van de verlaging, vereenvoudiging en vergroening van de tarieven voor de schenking van onroerende goederen die in 2015 werd genomen. Dit effect wordt op 20 miljoen euro geraamd en wordt verklaard door het feit dat deze nieuwe mogelijkheid meer en meer als optie wordt meegenomen in de vermogensplanning. In 2017 wordt de opbrengst uit de fiscale regularisatie met 75 miljoen euro naar boven bijgesteld gelet op het feit dat er nu gewerkt wordt aan een rechtszeker kader in samenwerking met de federale overheid en de drie betrokken gewesten.

Ook de raming van de verkeersgerelateerde gewestbelastingen is gebaseerd op de vermoedelijke realisaties over het begrotingsjaar 2016. Voor de belasting op de inverkeersstelling wordt de impact van de vergroening van de fiscaliteit op kruissnelheid gebracht. Tegelijkertijd houdt de raming 2017 rekening met de beperkte negatieve effecten voor de begroting als gevolg van groener aankoopgedrag en technologische verbeteringen van het wagenpark.

De raming van de verkeersbelasting houdt naast de inflatie ook rekening met een groenere samenstelling van het wagenpark en met het negatief effect van de kilometerheffing op de verkeersbelasting.

Tabel 2-6: Gewestelijke belastingen (in duizend euro)

	BA 2016	BO 2017	BO 2017 - BA 2016
Onroerende voorheffing	106.134	109.014	2.880
Belasting op de spelen en weddenschappen	38.185	43.488	5.303
Belasting op de automatische ontspanningstoestellen	27.835	28.404	569
Openingsbelasting	0	0	0
Verkooprecht en verdeelrecht	2.113.183	2.222.493	109.310
Recht op hypotheekvestiging	173.935	165.904	-8.031
Verkeersbelasting op de autovoertuigen (inning IVA VLABEL)	1.028.768	1.053.903	25.135
Belasting op de inverkeersstelling (inning IVA VLABEL)	235.597	232.693	-2.904
Eurovignet (inning FOD Financiën)	603	2.332	1.729
Eurovignet (inning IVA VLABEL)	1.127	0	-1.127
Schenkbelasting	365.321	426.315	60.994
Erfbelastingen	1.480.000	1.413.157	-66.843
Erfbelastingen - fiscale regularisatie	25.000	100.000	75.000
Kilometerheffing (brutobedrag + boete)	379.215	421.496	42.281
Totaal	5.974.903	6.219.199	244.296

2.5. Toegewezen ontvangsten

Aan een begrotingsfonds toegewezen of geaffecteerde ontvangsten - die niet als opbrengsten uit kredietverleningen of deelnemingen kunnen bestempeld worden - zijn ontvangsten die voorbehouden worden voor het dekken van bepaalde, duidelijk omschreven uitgaven. De raming van de toegewezen ontvangsten voor het begrotingsjaar 2017 bedraagt 743,7 miljoen euro. Ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2016 houdt deze raming een toename in van 165,0 miljoen euro.

De toename van de toegewezen ontvangsten in 2017 wordt hoofdzakelijk verklaard door het op kruissnelheid komen van de energieheffing (+ 169,7 miljoen euro) en de toename van de opbrengst uit de veiling van de emissierechten (+ 27,7 miljoen euro).

Andere belangrijke toegewezen ontvangsten in de middelenbegroting zijn:

- de terugbetaling van salarissen en salaristoelagen in de onderwijssector;
- de inkomsten in het kader van het medisch-sociaal beleid;
- de inkomsten van het fonds voor de ondersteuning van het verkeers- en verkeersveiligheidsbeleid.

2.6. Andere ontvangsten (inclusief Lotto-middelen)

De andere ontvangsten zijn niet-fiscale, niet-toegewezen ontvangsten die niet kunnen bestempeld worden als enerzijds opbrengsten uit kredietverleningen of deelnemingen, of anderzijds dotaties van instellingen die tot de consolidatieperimeter behoren.

De raming van de andere ontvangsten (exclusief Lotto-middelen) voor het begrotingsjaar 2017 bedraagt 256,0 miljoen euro. Ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2016 houdt deze raming een toename in van 3,7 miljoen euro. De variatie in de categorie 'andere ontvangsten' wordt hoofdzakelijk verklaard door het anders registreren van de terugbetaling door het UZ Gent. Vanaf de begrotingsopmaak 2017 wordt de terugbetaling immers niet meer als een ESR aanrekenbare ontvangst geregistreerd. De dividenden van GIMV (via VPM) worden dan weer 25,0 miljoen euro hoger geraamd.

De raming van de Lotto-middelen voor 2017 bedraagt 30,0 miljoen euro, een daling van 3,4 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2016.

2.7. Te consolideren instellingen

De ESR ontvangsten van de te consolideren instellingen nemen in vergelijking tot de begrotingsaanpassing 2016 met 993,7 miljoen euro toe. 908,3 miljoen euro van deze toename is het gevolg van de volledige integratie van de hogescholen en universiteiten in het budgettaire consolidatieproces. Tot en met de begrotingsaanpassing 2016 werd de impact van de hogescholen en universiteiten op het vorderingensaldo gevisualiseerd via een correctielijn in het vorderingensaldo.

Tabel 2-7: Instellingen consolidatieperimeter (in duizend euro)

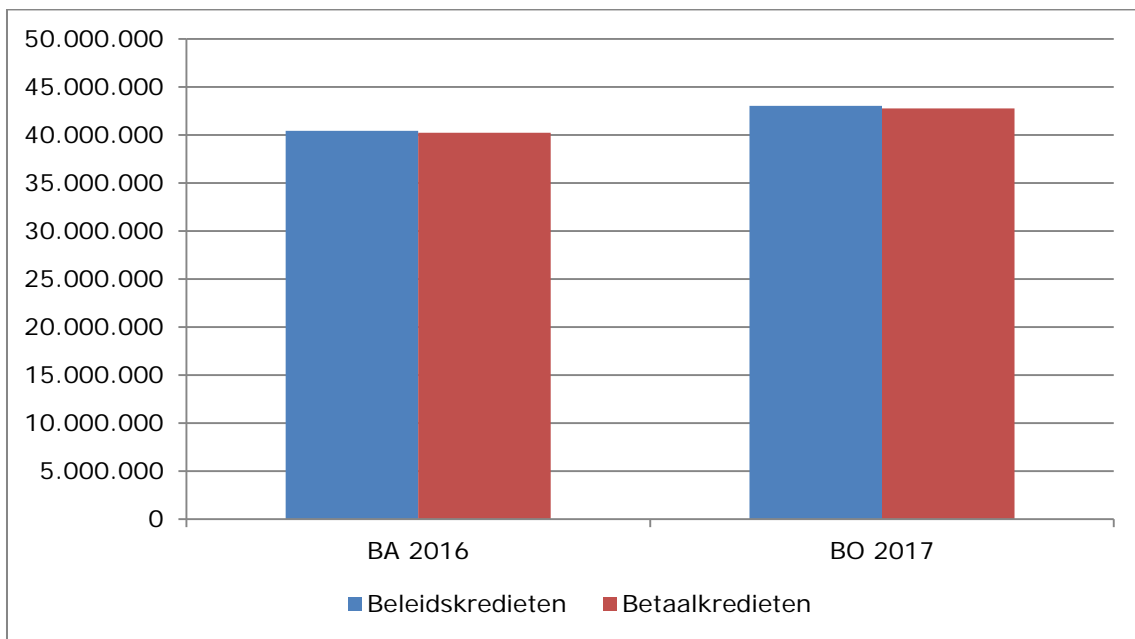
	BA 2016	BO 2017	BO 2017 - BA 2016
MINA	136.715	135.360	-1.355
VIF	54.618	58.118	3.500
Loodswezen	73.089	70.185	-2.904
Andere instellingen met DAB-vorm	29.654	27.788	-1.866
VDAB	116.169	112.831	-3.338
VRT	205.055	206.879	1.824
Kind & Gezin	184.012	177.301	-6.711
VVM - De Lijn	215.249	215.249	0
VEB	79.150	122.199	43.049
VITO	57.919	63.271	5.352
Tunnel Liefkenshoek	58.400	59.171	771
VWF	66.131	66.955	824
VMSW	183.855	184.124	269
Andere instellingen met andere dan DAB-vorm	556.506	1.510.807	954.301
Totaal	2.016.522	3.010.238	993.716

3. De Uitgavenbegroting

3.1. Beleids- en betaalkredieten

In onderstaande figuur 3-1 wordt de evolutie weergegeven van de totale beleids- en betaalkredieten bij de begrotingsopmaak 2017 ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2016.

Figuur 3-1: Evolutie beleids- en betaalkredieten BO 2017

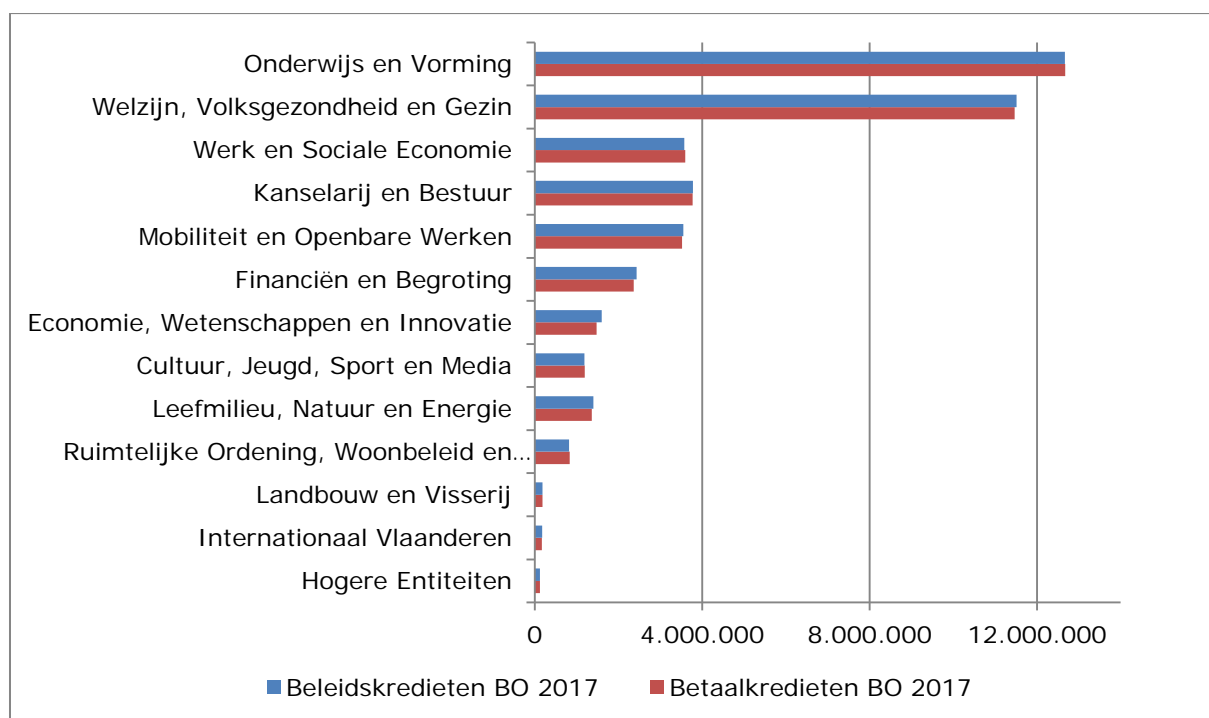
De forse toename van de vastleggingskredieten kan enerzijds worden verklaard door het technisch gegeven van de integratie van de begrotingen van hogescholen en universiteiten en anderzijds door de keuze van de Vlaamse regering om volop in te zetten op nieuwe investeringen. Ook de betaalkredieten nemen fors toe. Dit geeft aan dat de Vlaamse regering ook de nodige middelen voorzien om haar engagementen ook effectief te kunnen nakomen.

3.2. Beleids- en betaalkredieten bij per beleidsdomein

Onderstaande figuur en tabellen geven de verdeling weer van de beleids- en betaalkredieten per beleidsdomein voor begrotingsopmaak 2017.

Daarna worden de grootste bewegingen kort toegelicht.

Figuur 3-2: Beleids- en betaalkredieten BO 2017 per beleidsdomein (in duizend euro)

Tabel 3-1: Beleidskredieten per beleidsdomein (in duizend euro)

Beleidsdomein	BA 2016 (a)	BO 2017 (b)	(c)=(b) - (a)	%
Hogere Entiteiten	128.860	129.615	755	0,6%
Financiën en Begroting	2.697.648	2.437.632	-260.016	-9,6%
Internationaal Vlaanderen	174.001	182.512	8.511	4,9%
Economie, Wetenschappen en Innovatie	1.741.910	1.598.476	-143.434	-8,2%
Onderwijs en Vorming	11.054.872	12.665.082	1.610.210	14,6%
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	11.032.497	11.511.928	479.431	4,3%
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	1.189.327	1.190.573	1.246	0,1%
Werk en Sociale Economie	3.729.646	3.576.454	-153.192	-4,1%
Landbouw en Visserij	192.156	187.438	-4.718	-2,5%
Leefmilieu, Natuur en Energie	1.207.655	1.400.768	193.113	16,0%
Mobiliteit en Openbare Werken	3.152.686	3.554.613	401.927	12,7%
Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed	775.511	823.741	48.230	6,2%
Kanselarij en Bestuur	3.362.821	3.779.038	416.217	12,4%
TOTAAL	40.439.590	43.037.870	2.598.280	6,4%

Tabel 3-2: Betaalkredieten per beleidsdomein (in duizend euro)

Beleidsdomein	BA 2016 (a)	BO 2017 (b)	(c)=(b) - (a)	%
Hogere Entiteiten	128.860	129.615	755	0,6%
Financiën en Begroting	2.603.644	2.363.283	-240.361	-9,2%
Internationaal Vlaanderen	173.674	172.403	-1.271	-0,7%
Economie, Wetenschappen en Innovatie	1.615.835	1.478.739	-137.096	-8,5%
Onderwijs en Vorming	11.043.603	12.675.012	1.631.409	14,8%
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	10.974.174	11.465.425	491.251	4,5%
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	1.216.351	1.200.370	-15.981	-1,3%
Werk en Sociale Economie	3.705.518	3.594.636	-110.882	-3,0%
Landbouw en Visserij	193.124	188.782	-4.342	-2,2%
Leefmilieu, Natuur en Energie	1.170.244	1.366.798	196.554	16,8%
Mobiliteit en Openbare Werken	3.317.286	3.519.047	201.761	6,1%
Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed	801.378	833.398	32.020	4,0%
Kanselarij en Bestuur	3.296.381	3.774.043	477.662	14,5%
TOTAAL	40.240.072	42.761.551	2.521.479	6,3%

De daling bij het beleidsdomein Financiën en Begroting ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2016 betreft onder meer het wegvallen van de indexprovisie (spilindex mei 2016), daarnaast wordt een nieuwe indexprovisie voorzien voor de verwachte overschrijding van de spilindex in augustus 2017. Verder dalen de kredieten door het verminderen van de provisie voor asiel en het verschuiven van de provisie kilometerheffing naar het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken.

Hoewel in het beleidsdomein Economie, Wetenschappen en Innovatie (EWI) een opstap van 205 miljoen euro aan nieuw beleid is ingeschreven in de kredieten, is dit niet volledig zichtbaar in de evolutie van de beleids- en betaalkredieten. Dit is het gevolg van de volledige integratie van de hogescholen en universiteiten in het budgettaire consolidatieproces. De consolidatie heeft namelijk tot gevolg dat de uitgaven die worden geïnitieerd door het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek en door andere financieringskanalen binnen EWI nu in de feiten zichtbaar worden bij de universiteiten en hogescholen die deze toelagen aanwenden om onderzoek mee te initiëren. In een geconsolideerde context verschijnen de uitgaven dus niet langer bij het beleidsdomein EWI, maar bij het beleidsdomein Onderwijs en Vorming waar de hogescholen en universiteiten bij ondergebracht werden.

Het beleidsdomein onderwijs kent een sterke stijging. Deze toename van 1,6 miljard euro is voor 908,3 miljoen euro het gevolg van de volledige integratie van hogescholen en universiteiten in het budgettaire consolidatieproces zoals hierboven beschreven. Daarnaast zorgt ook de kostendrijver van het loonmodel hier voor een opwaartse trend in de kredieten.

Ook in Welzijn, Volksgezondheid en Gezin wordt sterk geïnvesteerd. Naast de voorziene opstap zoals afgesproken bij de regeerformatie (132 miljoen euro) zijn er diverse kostendrijvers die werden bijgesteld.

De grote daling bij het beleidsdomein Werk en Sociale Economie betreft de regularisatie van de gesubsidieerde contractuelen waarvan de budgetten werden overgedragen naar de betrokken beleidsdomeinen. Het betreft voornamelijk Kanselarij en Bestuur met betrekking tot de gescó's lokale besturen (332,6 miljoen euro). Daarnaast werd de competitiviteitsprovisie die twee jaar werd ingehouden als besparingsmaatregel opnieuw vrijgegeven. Ook de kostendrijvers zorgen voor een opwaartse bijstelling van 80,8 miljoen euro.

De sterke stijging binnen het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie is te wijten aan het op kruissnelheid komen van het aankoopbudget voor groene stroomcertificaten die wordt gefinancierd met de energieheffing.

Ook het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken kent een forse toename van de kredieten. Het betreft hier enerzijds een verschuiving van kredieten (in casu de provisie kilometerheffing). Anderzijds betreft het enkele sterke toenames in investeringsbudgetten zoals onder meer 90 miljoen naar aanleiding van het inschrijven van de bij de formatie voorziene opstappen en 80 miljoen euro extra investeringsimpuls naar aanleiding van de introductie van de kilometerheffing.

Zoals hierboven gesteld is de grootste stijging binnen het beleidsdomein Kancelarij en Bestuur te wijten aan de overname van de budgetten met betrekking tot de gesubsidieerde contractuelen voor lokale besturen. Daarnaast speelt voornamelijk de kostendrijver van het steden- en gemeentefonds.

4. ESR-correcties

De grootste wijziging met betrekking tot de ESR-correcties betreft de verlaging van de voorziene bouwuitgaven binnen DBFM Scholen van Morgen. Deze bijstelling met 427 miljoen euro is het gevolg van het feit dat het zwaartepunt van het bouwprogramma in de jaren 2015 en 2016 lag.

Door een beoogde Vlaamse hervorming van de betoelaging van de investeringen in ziekenhuisinfrastructuur via forfaits, worden de in de begroting opgenomen uitgaven nu terug in lijn gebracht met de ontvangsten die de ziekenhuizen in hun rekeningen opnemen. Hierdoor wordt vanaf de begroting 2017 de verwachte negatieve ESR-impact van het vroegere federale en Vlaamse subsidiemechanisme stopgezet. Daardoor wordt in 2017 voor 333,5 miljoen euro aan negatieve ESR-correcties vermeden, en wordt bijkomende beleidsruimte gecreëerd.

Deze ruimte wordt deels aangewend voor de start van een nieuw Vlaams financieringsmechanisme voor de ziekenhuisinfrastructuur op basis van een instandhoudingsforfait en een strategisch forfait. Voor het instandhoudingsforfait wordt 32 miljoen euro aan extra middelen uitgetrokken. Voor het strategisch forfait dat betrekking heeft op de nieuwbouwprojecten die vanaf nu via de nieuwe Vlaamse forfaits worden gesubsidieerd, wordt er 20,9 miljoen euro gereserveerd.

Tabel 4-1: overzicht ESR-correcties BO 2017 (in duizend euro)

	ESR-effect	BA2016	BO 2017	BO 2017-BA2016
ESR-correctie ontvangsten emissierechten	+	3.223	3.223	0
Correctie Zorgfonds (t.o.v. toelage)	+	-578	-578	0
Correctie ESF-agentschap (t.o.v. toelage)	+	-11.753	0	11.753
Correctie FWO		-42.709	-10.214	32.495
Voorziene bouwuitgaven binnen DBFM Scholen van Morgen	+	-515.802	-88.709	427.093
Herclassificatie alternatieve financiering VIPA	+	50.142	95.047	44.905
Viapass	+	0	1.467	1.467
Rollend fonds PMV	+	-346	-346	0
Amoras	+	4.700	4.700	0
De Lijn Stelplaats Tongeren	+	168	168	0
Brabo 1	+	1.276	1.276	0
Livan	+	2.742	2.742	0
VIA-invest (Zaventem, N-Z Kempen, R4)	+	4.392	4.392	0
UZ Gent – Versnelde aflossing lening	+	2.008	50.512	48.504
Ziekenhuisinfrastructuur A1/A3	+	160.270	310.568	150.298
Reeds gerealiseerde investeringen ziekenhuisinfrastructuur A1/A3		0	-40.000	-40.000
Sluis Terneuzen	+	49.600	48.210	-1.390
VAC Brussel	+	44.000		-44.000
Provisie ESR-correcties		-40.000	-29.576	10.424
TOTAAL Effect ESR correcties	+	-288.666	352.882	641.549

5. Het Vorderingensaldo – Een begroting in evenwicht

Op basis van de evolutie van de middelen en de uitgaven, besproken in voorgaande hoofdstukken, wordt het vorderingensaldo berekend. Dit gebeurt in volgende stappen:

- In eerste instantie worden de ESR-gecorrigeerde ontvangsten afgezet ten opzichte van de ESR-gecorrigeerde uitgaven.
- Vervolgens worden de ESR-correcties in rekening gebracht, die in de begroting 2017 een gunstige impact hebben van 352 miljoen euro.
- De bij de begroting 2017 voorziene begrotingsmaatregelen zijn goed voor een positieve impact op het begrotingsresultaat ten belope van 223 miljoen euro.
- Vervolgens wordt er voor 406 miljoen euro aan extra betaalkredieten ingeschreven naar aanleiding van de 613 miljoen euro aan voorziene nieuwe beleidsimpulsen.
- Tot slot wordt er verwacht dat van de voorziene uitgavenkredieten er 539 miljoen euro niet zullen benut worden. Dit bedrag aan onderbenutting is gelijk aan het bedrag dat bij de begrotingsaanpassing 2016 was ingeschat, evenwel verhoogd met 50 miljoen euro omwille van het feit dat het nieuw voorziene beleid uiteraard nog een opstartfase zal moeten doorlopen.
- Alle factoren samen komen we op een ESR-vorderingensaldo van -112,3 miljoen euro.
- In het begrotingssaldo dat wordt afgetoetst in het kader van het HRF-traject worden tot slot 2 uitgaven niet verrekend. Het betreft met name de bouwkost van de Oosterweelverbinding en de investeringen inzake ziekenhuisinfrastructuur die reeds voor de bevoegdheidsoverdracht gerealiseerd zijn. De onderbouwing van het niet mee in rekening brengen van deze uitgaven werd reeds in de inleiding meegegeven.
- Op basis van bovenstaande elementen wordt in 2017 een Vlaamse begroting in evenwicht voorgelegd.

Tabel 5-1: Berekening vorderingensaldo BO 2017 (in duizend euro)

	ESR-effect	BA 2016	BO 2017	Delta
ESR gecorrigeerde ontvangsten	+	39.574.616	41.756.895	2.182.279
ESR gecorrigeerde uitgaven	-	40.240.072	42.578.774	2.338.702
ESR-correcties	+	-288.666	352.882	641.549
Begrotingsmaatregelen	+		223.365	223.365
Nieuwe beleidsimpulsen	-		406.142	406.142
ESR-gecorrigeerd primair saldo	=	-954.122	-651.774	302.349
Onderbenutting	+	489.483	539.483	50.000
Gecorrigeerd vorderingensaldo	=	-464.640	-112.291	352.349
Buiten begrotingsdoelstelling: Bouwkost Oosterweel linkeroever + reeds gerealiseerde investeringen ziekenhuisinfrastructuur	+		120.220	120.220
Begrotingsevenwicht 2017	=	-464.640	7.929	472.569

**Vlaamse
Regering**

Bart Tommelein,

Viceminister-president van de Vlaamse Regering
en Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie

Kreupelenstraat 2 , B-1000 Brussel